

ВИСНОВОК РЕЦЕНЗЕНТА

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження Підпригори Максима Валерійовича «Методика розвитку рухових якостей курсантів-жінок у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану», поданого на здобуття наукового ступеня доктор філософії в галузі знань 01 Освіта / педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Актуальність теми. Останнім часом, порівняно з 2014 роком та початком повномасштабного вторгнення, спостерігається високий приріст військовослужбовців-жінок, які проходять службу у Збройних Силах України: понад 5,5 тисяч жінок несуть службу безпосередньо на лінії фронту, понад 15 тисяч виконують обов'язки на офіцерських посадах, майже 50 тисяч займають інші військові посади, більше ніж 2 тисячі молодих дівчат є курсантками вищих військових навчальних закладів (ВВНЗ). Крім цього наразі жінки все більше виявляють бажання проходити військову службу.

На рівні з чоловіками, жінкам-військовослужбовцям необхідно виконувати бойові та спеціальні завдання, що вимагає від них високого рівня розвитку рухових якостей та сформованості військово-прикладних рухових навичок. Це зумовлює стратегічну важливість пошуку ефективних засобів фізичного виховання військовослужбовців-жінок, зокрема й курсанток з метою реалізації означених педагогічних завдань. Водночас фізична підготовка, а саме параметри рухових навантажень на заняттях з курсантками, мають враховувати анатомо-фізіологічні особливості жіночого організму.

Питання розвитку рухових якостей, покращення морфо-функціонального стану, формування військово-прикладних рухових навичок, зміцнення здоров'я військовослужбовців-жінок у процесі застосування різних видів фізичних вправ частково розкриті у сучасних наукових дослідженнях. Одним із засобів фізичного виховання курсантів-жінок може бути гирьовий спорт, оскільки ці вправи можуть виконуватися в умовах обмеженого простору: в бомбосховищах, підвалах, наметах тощо, характеризуються технічною простотою і доступністю для осіб різного віку, статі та рівня підготовленості, спрямовані на розвиток та вдосконалення силових якостей, загальної та спеціальних видів витривалості, спритності та швидкості. Однак застосування засобів гирьового спорту у фізичному вихованні курсантів-жінок ВВНЗ з урахуванням їх вікових та анатомо-фізіологічних особливостей у процесі фізичного виховання у різних організаційних формах у період дії правового режиму воєнного стану залишилося поза увагою фахівців, що актуалізує тему дисертації.

Ступінь обґрунтованості результатів дослідження, їхня вірогідність і новизна. Достатній рівень обґрунтованості та аргументованості основних теоретико-методичних положень, належний достовірності отриманих результатів забезпечується виконаним аналізом достатньої кількості

сучасних інформаційних джерел (наукових даних та практичних доробків вітчизняних та зарубіжних авторів), застосуванням адекватних емпіричних та математико-статистичних методів, достатньою кількістю вибірки досліджуваних курсанток вищих військових навчальних закладів.

Автором уперше теоретично обґрунтовано методику розвитку рухових якостей курсантів-жінок засобами гирьового спорту у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану, сутність якої полягає у розвитку пріоритетних рухових якостей та формуванні військово-прикладних рухових навичок курсантів-жінок із використанням засобів гирьового спорту у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану із урахуванням вікових (курс навчання), анатомо-фізіологічних особливостей розвитку жіночого організму (маса тіла, фази менструального циклу), рівня фізичної підготовленості курсантів-жінок та умов проведення занять (бомбосховища, підвали, намети, відкритий простір, обмежений простір тощо); обґрунтовано критерії оцінювання навчальних досягнень курсантів-жінок під час занять засобами гирьового спорту у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану (ціннісно-мотиваційний, когнітивний та поведінково-діяльнісний).

Повнота викладу основних результатів дослідження в опублікованих роботах. Основні результати дисертаційної роботи повною мірою розкрито у достатній кількості публікацій у фахових наукових виданнях, зокрема й тих, що індексуються міжнародними наукометричними базами, а також у матеріалах конференцій різного рівня.

Оцінка змісту дисертації та її завершеність. Аналіз змісту дисертації М.В. Підопригори дає підстави стверджувати, що проведене дослідження характеризується високою ґрунтовністю та достатньою науковістю. Дисертаційне дослідження складається з належних трьох розділів, зміст яких створює повне уявлення про обґрунтування і зміст методики розвитку рухових якостей курсантів-жінок засобами гирьового спорту у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану.

Стиль та мова викладених результатів характеризуються науковістю та логічністю, про що свідчать сформульовані висновки після розділів роботи, а також супровід змісту таблиць і рисунків.

Дотримання академічної доброчесності. Дослідження виконано з дотриманням правил наукової етики та академічної доброчесності. Посилання на використані джерела оформлені в належний спосіб.

Рекомендації щодо використання результатів дослідження. Основні теоретичні і методичні положення, а також практичні результати проведеного дослідження можуть бути використані під час розроблення робочих програм та викладання навчальної дисципліни «Фізичне виховання, спеціальна фізична підготовка» у ВВНЗ, де готують фахівців різних військових спеціальностей, під час організації і проведення різних форм фізичного виховання курсантів (спортивно-масової роботи, ранкової фізичної зарядки, фізичного тренування у процесі навчально-бойової діяльності, самостійної роботи (індивідуального (самостійного) фізичного тренування))

та у роботі спортивних секцій ВВНЗ (з гирьового спорту, кросфіту, функціонального багатоборства та інших силових видів спорту). Запропонована автором методика може бути адаптованою до фізичного виховання курсантів-жінок, які навчаються і проходять підготовку у закладах інших силових структур та відомств України.

Зауваження і недоліки роботи. Поряд із загальною позитивною оцінкою дисертації є дискусійні питання та зауваження до її змісту з рекомендаціями щодо їх усунення.

1. На нашу думку, враховуючи особливості жіночого організму та негативні впливи воєнного стану, варто було б вивчити біологічний вік досліджуваних курсанток та його динаміку упродовж апробації запропонованої методики.

2. Автором застосовувався метод анкетування з метою з'ясування ціннісно-мотиваційного ставлення курсантів-жінок до занять засобами гирьового спорту у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану. Однак, на наш погляд, вартувало б вивчити суб'єктивний вплив гирьового спорту на жіночий організм з позиції індивідуального перебігу менструального циклу, особливо в умовах застосування силових навантажень.

3. З рис. 2.10 Структурна модель авторської методики розвитку рухових якостей курсантів-жінок засобами гирьового спорту у процесі фізичного виховання необхідно прибрати слово «авторська», адже модель створюється задля розуміння структури відповідної методики та використання запропонованої моделі як типової для використання з різним контингентом.

4. Відхилення нульової гіпотези є загальноприйнятим для гуманітарних наук, однак при описі достовірності варто зважати на можливість досягнення порогу статистичної значущості, про що слід вказувати у таблицях і тексті роботи.

5. Таблиці обсягом більше сторінки (наприклад 2.13) варто перенести в додатки.

Загальний висновок. Викладені зауваження мають суб'єктивний характер, не є принциповими і не знижують загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження. Викладене дозволяє вважати дисертаційну роботу Підпригори Максима Валерійовича «Методика розвитку рухових якостей курсантів-жінок у процесі фізичного виховання в умовах воєнного стану», подану на здобуття наукового ступеня доктор філософії в галузі знань 01 Освіта / педагогіка за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки самостійно виконаною та завершеною науковою працею, що за своїм змістом, обґрунтованістю наукових положень та новизною отриманих результатів і висновків відповідає вимогам чинного Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою №44 від 12 січня 2022 р. (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 341 від

21.03.2022 р., № 502 від 19.05.2023 р., № 507 від 03.05.2024 р.) і може бути рекомендованою до захисту на разовій спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 011 – Освітні педагогічні науки.

РЕЦЕНЗЕНТ:

кандидат педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії
та методики фізичного виховання
УДУ імені Михайла Драгоманова

